

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddziały: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5 — w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 18. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, Toruńska 1 — w Gdyni, Starowiejska 19.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie, 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.01 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicą 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 316, 326, Administracja 315, — Oddziały: Bydgoszcz 1299, Poznań 3600. Przedstawicielstwa: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

Numer 293.

BYDGOSZCZ, sobota dnia 22 grudnia 1934 r.

Rok XXVIII.

Senat ogłasza zmiany w projekcie konstytucji.

Doniosła ta chwila minęła bez większego wrażenia.

(Od własnego sprawozdawcy parlamentarnego).

Warszawa, 20. 12.

Większość rządowa w Senacie zgodnie z uchwałą, powziętą na komisji dokonała wczoraj w pełnej izbie **zapowiedzi zmian w projekcie konstytucyjnym BBWR**. Spełnienie tej formalności otwiera bliskie perspektywy zasadniczej, gruntownej zmiany dotychczasowego ustroju państwa. Wyobraźmy sobie, że podobna rzecz dzieje się we Francji, Anglii, ba nawet we Włoszech, czy Austrii. Wszędzie panowałoby w takim momencie jak największe zainteresowanie opinii, nastrój wyczekiwania przeniknąłby całe życie stolicy. U nas ani śladu z tego. Byłoby wielkiem ryzykiem twierdzić, że poza garstką osób, śledzących pilnie bieg prac parlamentarnych ogół obywateli interesował się poważniej tem wydarzeniem. Zdaje się, że **większość opinii w ogóle nie zatrzymała się myślą nad tą sprawą**. Można by się tu śmiało uskarżać na marazm, na zubożenie ogółu dla spraw publicznych, nawet najważniejszych. Ale w tym wypadku ta obojętność ma dość określoną przyczynę. Nie zastanawiając się szczegółowo i metodycznie nad treścią poszczególnych przepisów projektu, opinia szuka przede wszystkim motywów, które skłoniły większość do jego zgłoszenia. **Chciałaby tam się dopatrzeć troski o rozwój i losy narodu, chciałaby tam widzieć myśl o prawach szarego człowieka, chciałaby wyczytać bardziej określoną fizjognomię przeszło 30-miljonowego narodu, pretendującego do roli mocarstwa w świecie.** Czyż trzeba podnosić, że pod tym względem spotkało opinię publiczną **gruntowne rozczarowanie**, że szukając motywów projektu opinia publiczna mogła dojrzeć wyłącznie **troskę o utrwalenie władzy obozu politycznego jego autorów**. Tem w znacznym stopniu tłumaczy się ta obojętność całej opinii, która ciążyła też i na wczorajszym posiedzeniu izby wyższej. **Nastrój sennej nudy dawał się odczuwać zarówno na sali jak i w kuluarach, a w momencie, gdy w senacie zapadała tak doniosła decyzja, w gmachu sejmowym, pogrążonym w ciemnościach, panowała zupełna pustka.** Obraz parlamentu ani jednym drgnieniem nie manifestował doniosłości chwili. Nie dziwiło nikogo, gdy po krótkim epizodzie konstytucyjnym senat przeszedł do obrad nad kredytami dodatkowymi i pogrążył się w dyskusji o znaczeniu ostatniego zjazdu Polaków z zagranicy.

Przed porządkiem obrad dzisiejszego posiedzenia plenum senatu marsz. Raczkiewicz uczcił w dłuższym przemówieniu pamięć tragicznie zmarłego ministra spraw wewnętrznych śp. Pierackiego. Przez powstanie z miejsc izba uczciła również pamięć zmarłych senatorów Kopcińskiego i Wendta.

Ustawę o pielęgniarstwie i o zwalczaniu chorób zakaźnych przyjęto bez dyskusji.

Marszałek Senatu nie dopuszcza do krytyki Sejmu.

Następnie sen. Rostworowski, jako sprawozdawca projektu konstytucyjnego postawił wniosek o zgłoszeniu zmian w

projekcie sejmowym, co daje senatowi dalsze 30 dni do zastanawiania się nad tą ustawą.

Sen. Głabiński (Kl. Nar.) oświadcza, iż jakkolwiek jego stronnictwo zawsze było za wzmocnieniem władzy prezydenta, jak też było przeciwnikiem t. zw. rządów parlamentarnych, to jednak projekt BB jest przeciwny ze stanowiska narodowego zasadom, które wyznaje jego klub i dlatego głosować będzie przeciw wnioskowi.

Między przemawiającym po nim sen. Woźnickim (Lud.) a marszałkiem senatu wytworzył się następujący dialog:

— Stwierdzam — powiada sen. Woźnicki — że na projekcie tym ciąży przekleństwo złego czynu z 26 stycznia (dzień osobiwej uchwały sejmowej).

Marszałek: Muszę przywołać Pana Senatora do porządku. Senat nie jest uprawniony do pełnienia kontroli nad sposobem prowadzenia uchwał w sejmie. Sen. Woźnicki: Sądę, że nie na to

doreczane są nam druki i sprawozdania sejmowe, abyśmy je chowali do kosa, tylko ażebyśmy śledzili, jak odbywają się prace sejmowe i wyciągali z tego wnioski.

Marsz.: Do śledzenia przebiegu prac sejmowa powołana jest izba sejmowa.

Woźnicki: Ale i całe społeczeństwo ma do tego prawo.

Dodatkowe kredyty i podatek od cukru

Przystąpiono następnie do rozpatrzenia 4 projektów ustaw o dodatkowych kredytach na r. 1933/34, które referował sen. Barański (BB). Kredyty te — jak wiadomo — pozostają w związku z zainicjowaną przez rząd pomocą materialną dla Polonii zagranicznej, z organizacją ostatniego zjazdu Polaków z zagranicy, a następnie z akcją, mającą na celu złagodzenie skutków ostatniej powodzi oraz z akcją zapomogową dla inwa-

Marsz.: Strzegąc godności tej izby i jej uprawnień nie mogę dopuścić do poddawania krytyce sposobu powzięcia uchwał sejmowych.

Woźnicki: Nie mając możliwości uzasadnienia wniosków, sam przedkładam wniosek: Senat odrzuca projekt konstytucji, jako uchwalony w sejmie, niezgodnie z przepisami konstytucji i regulaminu sejmowego. O uchwale niniejszej marszałek senatu zawiadomi Pana Prezydenta i marszałka sejmu.

Marszałek: Nie mogę poddać pod głosowanie tego wniosku, gdyż mieści się w nim rozstrzygnięcie meritum sprawy, którego dziś nie mam na porządku dziennym.

Po przemówieniu sen. Kłuszyńskiej (PPS) wniosek sen. Rostworowskiego został uchwalony głosami BBWR.

Referując kredyty, przeznaczone dla Polonii zagranicznej sen. Barański obszernie omówił przebieg oraz charakter ostatniego zjazdu Polaków z zagranicy, dowodząc, że spełnił on swoje zadanie, a ponadto zainteresował cały świat, jako manifestacja ducha narodowego, przenikającego Polaków, rozsiadanych po całym świecie. Mówca usiłował

(Ciąg dalszy na stronie 2-iej).

Straszna katastrofa na torze kolejowym

Motorowa drezyna zderzyła się pod Chojnicami z pociągiem towarowym. — Cztery osoby odniosły poważne rany.

Chojnice, 21. 12. (Tel. wł.) W czwartek w nocy, około godz. 24 wydarzyła się **na torze kolejowym pod stacją kolejową Ryteł, straszna katastrofa, która pociągnęła za sobą poważne okaleczenia 4**

osób. Wskutek gęstej mgły, motorowa drezyna stacji kolejowej w Chojnicach, najechała na stojący na stacji w Rytle pociąg towarowy. Siłą zderzenia drezyna uległa strzaskaniu.

Jadący w drezynie **urzędnicy kolejowi odnieśli ciężkie rany**. Inż. Adolf Polkowski ma dwukrotnie złamaną nogę, zawiadowca odcinka drogowego Lemańczyk odniósł zgniecenie klatki piersiowej. Najcięższe rany odniósł motorniczek drezyny, Mendry, który ma strzaskaną głowę i wybite oko. Lżejsze obrażenia odniósł monter sygnałów Roman Szmelter.

Rannych przewieziono natychmiast parowozem do Chojnic, gdzie odstawił ich do zakładu św. Boromeusza. Tu stwierdzono, że stan rannego motorniczego Mendrego jest **beznadziejny**. W czwartek przed południem na miejsce wypadku udała się komisja śledcza, która zbadała przyczynę katastrofy. Z powodu gęstej mgły przeoczono sygnały.

Proklamacja nowej prowincji we Włoszech.

Na dawnych bagnach pontyńskich dziś wysuszonych powstała nowa 93-cia prowincja włoska. Mussolini z okazji proklamacji nowej prowincji Littoria rozdaje dzielnym robotnikom dyplomy honorowe.

Aresztowanie w St. Zjednoczonych b. prezydenta Kuby.

Nowy Jork, 21. 12. (PAT). Na żądanie konsula generalnego Kuby, policja aresztowała **b. prezydenta Kuby, a następnie członka rządu prez. Machado gen. Alberta Herrero**. Zarządzenie władz amerykańskich było zastosowane swego czasu do b. prez. Machado, który wobec grożącej mu przez Stany Zjednoczone ekstradycji musiał opuścić Amerykę i udał się do Europy.

Herrero został aresztowany pomimo ciężkiego wypadku samochodowego, jakim niedawno uległ.

Senat ogłasza zmiany w projekcie konstytucji.

(Ciąg dalszy).

odeprzeć zarzuty, dotyczące partyjnego charakteru tego zjazdu.

W sprawie tej przemawiała również przedstawicielka PPS sen. Kluszyńska. Poruszyła ona m. in. sprawę stosunków na Śląsku Cieszyńskim, dowodząc, że zastosowane tam praktyki, mające na celu rozbicie polskich stronnictw, są niebezpieczne.

W głosowaniu przyjęto wszystkie 4 projekty ustaw bez zmian.

Dla wyjaśnienia zabrał jeszcze głos

Z komisji konstytucyjnej Senatu.

Warszawa, 21. 12. (Tel. wł.) Wczoraj o godz. 7 wieczorem, po zakończeniu posiedzenia plenarnego senatu zebrała się komisja konstytucyjna senacka dla dalszego kontynuowania dyskusji szczegółowej nad projektem konstytucyjnym BB, rozpoczętej w dniu wczorajszym.

Po formalnym dokonaniu zmian, które zapewnia izbie wyższej dłuższy okres na szczegółowe prace, związane z reformą konstytucji, to nocne posiedzenie komisji wydało się kulaarom parlamentarnym mało zrozumiałe. Nic dziwnego, że i w tym wypadku pośpiech tłumaczono sobie raczej poleceniem wyższych czynników, pragnących uchwa-

sen. Targowski (BB), który w odpowiedzi na twierdzenie sen. Kluszyńskiej, iż on, jako przewodniczący komisji miał przyznać, że w sejmie w czasie uchwalenia konstytucji w dniu 26 stycznia nie było na sali 222 posłów — oświadczył — iż wyjaśnił jedynie, że pismo marszałka sejmiku powołuje się wyłącznie na art. 35 konstytucji. Nie daje to, zdaniem mówcy, podstawy, jakoby stwierdził, że nie było na sali przepisanej liczby członków sejmiku.

Po referacie sen. Zaczka (BB) bez zmian przyjęto głosami BBWR uchwalony ostatnio w sejmie dodatek do podatku spożywczego od cukru.

nia projektu w jakimś ściśle określonym terminie. Istotnych przyczyn bowiem do takiego pośpiechu niema.

W wyniku wczorajszych obrad przyjęto rozdział III projektu p. t. „rząd”. W dyskusji szczegółowej z opozycji przemawiał tylko przedstawiciel Klubu Lud. sen. Woźnicki. Pozatem przemawiał s. Perzyński (BB) i sprawozdawca s. Rostworowski (BB).

Następne posiedzenie odbędzie się dzisiaj o godz. 10 rano. Sen. Targowski zapowiedział, że przedmiotem obrad dzisiejszych będą rozdziały 4 i 5, mówiące o ciałach ustawodawczych.

Ciężkie położenie nauczycieli przedmiotem troski Sejmu.

Nauczyciele żydowscy w szkołach powszechnych pozostaną.

Warszawa, 20. 12.

W dniu dzisiejszym na komisji sejmowej wznowiono dyskusję nad budżetem ministerstwa oświaty.

Pos. Langer (Lud.) ubolewa, że budżet ten stale się redukuje. Jest to stała tendencja, że na oświacie najwięcej się oszczędza. Mówca uważa, że można oszczędzać na wszystkim, tylko nie na oświacie. Są to wydatki równie ważne, jak na obronę państwa. Wydatki na oświatę nie są właściwie wydatkami, a wypożyczeniem pieniędzy na dobry procent i to najrzetelniejszemu dłużnikowi, który rozwinię w ten sposób swe siły i wzmocni państwo. Tę prostą prawdę rząd podważa i przekreśla od kilku lat. Obniżka plac nauczycielskich jest najdotkliwsza. Nauczyciele zostali oddani pod władzę administracji i niezależność ich jest kompletnie przekreślona. Zostali oni wcieleni do pułków biurokracji; zmusza się ich do uprawiania partyjnej roboty politycznej, a niekiedy nawet do łamania prawa, jak np. przy ostatnich wyborach samorządowych. Nauczyciele żyją pod strachem i terorem. Wciąż mają miejsce rugi i przesiedlenia.

Obecnie 700.000 dzieci znajduje się poza szkołą powszechną. Szkolnictwo średnie podlega systematycznemu kurczeniu. Do szkolnictwa wyższego chłopcy nie mają dostępu. Ten stan rzeczy budzi mówcy najwyższy niepokój.

Posł Rudnicka żali się, że szkolnictwo ukraińskie jest celowo dla względów politycznych pomniejszane i niedoceniane.

Pos. Pochmarski (BB) analizuje dodatnie strony reformy szkolnej i sposobu nauczania. Ma pewne zastrzeżenia, że w niektórych szkołach praktyczne nastawienie młodzieży jest zbyt materialistyczne, zbyt zamerykanizowane. Jeżeli chodzi o nauczycielstwo, to mówca nie broni obecnego stanu rzeczy i uważa, że nauczyciel jest naprawdę przeciążony pracą. Pragnie, aby terminy wakacyjne dawne były przywrócone.

Pos. Balicka (Kl. Nar.) omawia zagadnienia kulturalne w Polsce. Uskarża się ona m. in. na to, że młodzież akademicka nie jest odpowiednio traktowana. Fakt, że wiele naszej młodzieży znajduje się w Berezie Kartuskiej, nie jest dowodem mocarstwa i kultury. P. Balicka uważa to za dziwolog, że premier, który jako profesor winien być przyjaciele młodzieży, jest zarazem twórcą Berezki.

Pos. Jaworska (BB) uważa, że sejm obecny może być dumny z ustawodawstwa szkolnego, które przeprowadził. Na-

stępnie oświadcza, że nie może się zgodzić na ocenę p. Balickiej odnośnie do młodzieży. Tak, oczywiście — powiada — musimy szanować godność ludzką, ale czy w „Sztafecie” godność tę uszanowali ci, którzy poszli do Berezki? Szkalowano nawet najwyższych dostojników.

Pos. Czetwertyński: Kobieta broni Berezki?

Pos. Kornecki: To wszystko nieprawda! Czy mają wyroki? Przez kogo byli sądzeni?

Pos. Jaworska: Nie uszanowano nikogo.

W sprawach poruszonych w toku dyskusji min. Jędrzejewicz m. in. oświadczył, że programy wychowania religijnego są w tej chwili opracowywane wspólnie z przedstawicielami episkopatu. Będą one już w najbliższych miesiącach uzgodnione i w ten sposób wypełniona będzie luka w programach. Zapowiedział dalej, że odpowiedni projekt ustawy bibliotecznej będzie niebawem

opracowany i że doloży starań, aby sejm mógł rozpatrzyć tę sprawę jeszcze w tej sesji.

Odpowiadając na interpelacje w sprawie szkolnictwa ukraińskiego minister oświadczył m. in., że powołał specjalną komisję z Ukraińców i Polaków do oceny książek szkolnych i już w najbliższym czasie zaczną się pojawiać dobre podręczniki ukraińskie, co leży mu na sercu równie silnie, jak sprawa podręczników polskich. Mówił też o problemie t. zw. „ewakuacji Lwowa” podnosząc, że jeżeli chodzi o wydawnictwa książek szkolnych, to do Warszawy przeniesiona będzie tylko centrala instytucji, ale na miejscu pozostanie oddział lwowski i książki będą tam nadal drukowane. Wiąże się z tem kwestja rewizji cen podręczników, które, jak informuje pan minister, już od stycznia będzie można obniżyć. Nawiązując do sprawy likwidacji akademii rolniczej w Dublanach, minister oświadczył, że takie czy inne posunięcie odnośnie likwidacji tej czy innej placówki nie może być traktowane jako zmniejszenie ciężaru gatunkowego Lwowa. Jednocześnie

bowiem przewiduje się we Lwowie utworzenie szeregu innych zakładów. Rząd zamierza stworzyć w Dublanach polskie liceum rolnicze, liceum przemysłu leśnego, czy też innego rodzaju szkołę zawodową.

Jeśli chodzi o sprawę nauczycieli żydów w szkolnictwie powszechnym, to należy uznać zasadę, że nauczyciel bez względu na swoje wyznanie, jeśli posiada warunki przepisane, ma równe prawo do wykonywania zawodu. P. minister Jędrzejewicz stoi na stanowisku, że ci, którzy tym warunkom odpowiadają, mają prawo wykładać w szkołach powszechnych. Minister przytacza cyfry, dowodzące, iż odsetek żydów nauczycieli jest stosunkowo nieznaczny. Jeśli chodzi o dzieci, pozostające poza szkołą, minister ma nadzieję, że ich liczba 587.000 nie powiększy się w roku następnym, a może nawet uda się ją zmniejszyć.

Przemawiał jeszcze referent pos. Stroński, poczem budżet oświaty przyjęto z poprawkami referenta. Budżet Funduszy komisja przyjęła z zastrzeżeniem, że do czasu 3-go czytania rząd przedłoży ustawę o daninie szkolnej.

Pogłoska o zamierzonej dymisji gen. Blomberga.

Paryż, 21. 12. (PAT). Berliński korespondent „Journal” donosi, że wrbaw zaprzeczeniem w kołach politycznych i narodowo-socjalistycznych krąży w dalszym ciągu uporzycwa pogłoska o bliskiej rezygnacji gen. Blomberga ze stanowiska ministra Reichswehry. Zarówno sztab generalny — twierdzi korespondent — jak i wyżsi oficerowie zarzucają gen. Blombergowi, że nie zdołał uzyskać całkowitej zgody kanclerza w sprawie t. zw. czarnych legionów i oddziału elity. (Chodzi tu zapewne o oddziały ochronne S. S. — Przypis red.). Armia regularna nie jest skłonna tolerować istnienia równie solidnie uzbrojonej siły wojskowej, jaką stanowią czarne legiony. Wyżsi oficerowie Reichs-

wehry uważają, że oddziały tem mogą doprowadzić do poważnych tarć w Trzeciej Rzeszy.

W razie ustąpienia gen. Blomberga — utrzymuje korespondent — stanowisko ministra Reichswehry zająłby prawdopodobnie gen. Goering. Mimo pewnej opozycji generałów pruskich za kandydaturą tą przemawia fakt, że gen. Goering ze względu na rolę, jaką odgrywa w partii hitlerowskiej, jest najbardziej powołany do rozwiązania ważnych zagadnień obrony narodowej.

Jednocześnie „Journal” donosi, że w najbliższym czasie ma się ukazać dekret, zawierający zasadnicze zmiany statutu oddziałów S. S. i legionów brunatnych.

Prasa sowiecka o zbliżeniu ZSRR z Francją.

Moskwa, 21. 12. (PAT). Protokoły francusko-sowieckie zostały ogłoszone w prasie na naczelnych miejscach pod tytułami: „Wzmocnienie współpracy francusko-sowieckiej” („Izwestija”), „ZSRR i Francja w walce o pokój” („Prawda”). Poza tem cała prasa podaje obszernie

streszczenia mowy Laval'a w senacie oraz interpelacje sen. Berengera.

„Izwestija” w artykule wstępnym podkreśla, że przeciwdziałanie niektórym państw paktowi wschodniemu bynajmniej nie doprowadziło do rezygnacji z walki o realizację paktu. Według pisma, rządy francuski i sowiecki uważają za konieczne zaakcentowanie negatywnego stosunku do wszelkich prób układu sprzecznego z paktem, przyczem „konieczność ta wypływa z niejednokrotnie zaobserwowanej dążności dyplomacji niemieckiej do oddzielenia kwestii uregulowania sprzeczności w Europie zachodniej od kwestji sprzeczności zagrażających pokojowi w Europie wschodniej”.

„Izwestija” zapewniają, że komentarze niektórych gazet, wrogich zbliżeniu francusko-sowieckiemu, jakoby protokół z 5 grudnia ograniczał i zatrzymywał dzieło pogłębienia stosunków francusko-sowieckich są w świetle obu protokółów bezsensowną fantazją.

„Prawda” również podkreśla z naciskiem dodatnie znaczenie układu Laval — Litwinow dla konsolidacji francusko-sowieckiego zbliżenia wbrew opinii części francuskiej i nietylko francuskiej „prasy reakcyjnej”. Pismo polemizuje z opinią prasy angielskiej i niemieckiej, usiłującą „zohydzić pokojowy charakter współpracy francusko-sowieckiej”, oraz „straszyć cały świat francusko-sowieckim sojuszem wojskowym”.

Przeszło 7 tys. oskarżonych za rewolucję w Asturji.

Dijon, 21. 12. (PAT) Według ogłoszonych przez władze wojskowe danych, przed trybunałami wojennymi stanęło 7.347 osób, oskarżonych o udział w ruchu rewolucyjnym w Asturji.

Opinia niemiecka niezadowolona z przemówienia min. Laval'a.

Berlin, 21. 12. (PAT). Prasa niemiecka poświęca obszernie uwagi onegdajszemu exposé min. Laval'a w senacie francuskim, przede wszystkim zaś uwypukla doniosłość opublikowanego francusko-sowieckiego protokołu genewskiego.

„Lokal Anzeiger” przypuszcza przytem, że podanie protokołu do wiadomości publicznej jest odpowiednią na rewelację londyńskiego „Star”.

„Diplomatisch Politische-Korespondenz” widzi w treści protokołu potwierdzenie bliskiej współpracy dyplomatycznej między Francją a Sowietami. Współpraca ta nie ustanie najwidoczniej nawet wobec niepowodzenia paktu wschodniego. Pakt ten jest niewątpliwie umową dwustronną mimo uzasadnienia potrzeby stworzenia bodźca do współpracy międzynarodowej. Zdaniem autora artykułu, uporzycwa pogłoski o układzie wojskowym nie znajdują w protokole całkowitego zaprzeczenia.

Sejusz francusko-sowiecki mógłby mieścić się w ramach układu, do którego nie przyznano się urzędowo. Przechodząc do określenia stanowiska Rzeszy w układach międzynarodowych, Ko-

respondencja pisze, że Niemcy „z dużym zainteresowaniem obserwować będą, jaką formę przyjmą te ramy międzynarodowe, w których min. Laval uzna zbliżenie francusko-niemieckie za gwarancję pokoju”.

„Berliner Tageblatt” polemizuje z twierdzeniem, że Francja nie myśli o okrażeńiu Niemiec, na dowód czego wysuwa fakt, że w liczbie państw, wymienionych przez min. Laval'a, z których Benesz chciał stworzyć blok pokojowy, brakuje Niemiec. Od kilku tygodni Niemcy nie wiedzą nic właściwie o przebiegu rokowań i zdane są na własne domysły.

„Boersen Ztg.” twierdzi, że nie należy przypisywać zbytnej wagi exposé min. Laval'a. Nie powiedział nic nowego. Ustęp o stosunkach z Włochami zasługuje na pewną uwagę, gdyż podkreślony w nim optymizm ledwo maskuje brak pozytywnych wyników rokowań. Również wywody min. Laval'a, dotyczące Niemiec, są niejasne i mgliste. Brak w nich urzędowego i wprost skierowanego zaproszenia do rokowań. Zdaje się, że min. Laval sam jeszcze nie wie, na jaki temat chce z Niemcami rokować.

Na różne bolączki społeczne poprosu niema lekarstwa.

Ciężkie położenie ministra opieki społecznej.

Warszawa, 20. 12.

Budżet opieki społecznej wywołuje zawsze obszerną dyskusję. Nic dziwnego, gdyż w tym ministerstwie skupia się tyle spraw, stanowiących bolączki społeczne, spraw, będących dziś najbardziej aktualne i pilne. Wystarczy chociażby wspomnieć problem bezrobocia. Dalej w ministerstwie tem skupiają się wszystkie sprawy świata pracy: ubezpieczenia społeczne, umowy zbiorowe, ochrona pracy itp. Dyskusja w tym roku musiała z konieczności mieć charakter bardziej zasadniczy, gdyż nastąpiła po pierwsze zmiana na stanowisku ministra i jednego wiceministra, przyczem zmiany te nie ograniczyły się wyłącznie do „zmiany warty”. Zmiany personalne pociągnęły za sobą wcale poważne zmiany ściśle już rzeczowe. Między jedną a drugą sesją parlamentarną zmieniono wiele na odcinku ubezpieczeń społecznych. Ciągłe słyszy się, że zmiany jeszcze poważniejsze w tej mierze są dopiero przygotowane. Nic więc dziwnego, że posłowie nacierali, że wyciągali różne sprawy, nagromadzili szereg faktów, przemawiających za ich punktem widzenia. W toku dyskusji zarysowały się przytem zupełnie wyraźnie dwa fronty: opozycja, krytykując dotychczasowy stan, stawiała nowe wymagania w dziedzinie ochrony pracy i opieki społecznej, pomocy dla młodzieży, przedewszystkiem w zwalczaniu bezrobocia. Przedstawiciele klubu przrządowego, a przemawiało ich kilku, ograniczali się do krytyki formalnej i stawiali żądania jedynie w granicach możliwości budżetowych, przyczem szereg spraw nie poruszali wogóle, np. sprawę zakładów ubezpieczeniowych.

Chwilami dyskusja miała charakter domowych pogawędek. Posłowie zaczęli opowiadać, jak to się w ich okęgach dzieje, zapominając, że np. wypadki kłomyjskie nie są reprezentatywne. Całą

Językowa Wieża Babel Europy.

Z pośród 120 języków, któremi według najnowszych badań posługuje się ludność Europy, tylko pięć należy do takich, któremi mówią trzy czwarte ogółu mieszkańców Europy. Są to języki niemiecki, którym mówi 81 milionów osób, rosyjski z 70 milionami, angielski z 47 milionami, włoski z 49 milionami i francuski z 40 milionami.

rozprawę przytłumiła jakaś beznadziejność, bezradność. Może jest to zresztą i wynikiem samego budżetu tego ministerstwa, który należy raczej do budżetów nierzeczywistych. Przecież ministerstwo to ma tylko długi, a nie ma dochodów. Zapewnie nie bez znaczenia jest

fakt, że w zwalczaniu bezrobocia stosuje się u nas już zbyt ostrożne środki. Płynęły więc żale i skargi, pretensje i nieśmiałe żądania, ale niestety brakło w dyskusji, w której wczoraj zabierali głos posłowie ks. Szydelski (Chrz. Społ.), Szulik (Ch. D.) i Konocki (Kl. Nar.) jakichś realnych wniosków.

Obecnego stanu rzeczy na odcinku ubezpieczeń społecznych nie bronil nikt z posłów. Rolę tę z obowiązku wypełnił minister Paciorkowski, starając się z jednej strony odparować ataki opozycji, z drugiej zaś uzasadnić i przedstawić program swojej działalności.

Jak wygląda sojusz francusko-sowiecki według doniesień angielskiego „Star”?

Londyn, 20. 12. (ATE.) Wielkie wrażenie w tutejszych kołach politycznych wywołała podana dziś na naczelnym miejscu przez organ kół lewicowo-radikalnych „Star” wiadomość, zdementowana następnie niezwłocznie przez francuskie i sowieckie koła dyplomatyczne w Londynie, o szczegółach istniejącej rzekomo pomiędzy Francją i Z. S. R. R. tajnej umowy wojskowej, podpisanej jakoby w dniu 22 listopada w Genewie przez ministra Laval’a i komisarza Litwinowa. Pakt o wzajemnej pomocy wojskowej zawarty został, według

„Star”, na 5 lat z prawem przedłużenia go na dalsze 5 lat.

W artykule I-szym pakt francusko-sowiecki nazwany jest instrumentem, służącym wyłącznie celom obronnym. W artykule 2-gim umowa przewiduje współdziałanie obu państw na wypadek zaatakowania jednej lub drugiej strony, przyczem wnosić można, że chodzi tu o atak ze strony Japonji lub Niemiec. Artykuł 3-ci i 4-ty rzekomego paktu przewiduje ścisłą współpracę obu państw w dziedzinie lotnictwa wojskowego.

Pakt ustala ponadto zasady wspól-

działania obu sztabów, wymiany wzajemnych wynalazków wojennych oraz utworzenia misyj wojskowych — francuskiej w Moskwie i sowieckiej w Paryżu, jak również ustanowienia w stolicach obu krajów attachés lotniczych, którzy będą mieli bardzo dalekoidący wgląd w rozwój lotnictwa.

Celem wzajemnego udzielania sobie najkrótszą drogą informacji i spostrzeżeń opracować miano specjalny szyfr, którym posługiwałyby się sztaby obu państw. Wreszcie warsztaty lotnicze Z. S. R. R. zobowiązują się produkować (pod kierownictwem technicznych sił francuskich) motory dla lotnictwa francuskiego, wzamian za co Francja przesyła Z. S. R. R. 400 tankietek najnowszej konstrukcji.

Na wypadek zaatakowania Sowieców przez Japonję Francja zobowiązuje się rzekomo, nie czekając specjalnego zamówienia ze strony rządu sowieckiego do przesłania Z. S. R. R. materiału wojennego wartości 4 miliardów franków. Rząd sowiecki ze swej strony zobowiązuje się na wypadek zaatakowania Francji przez Niemcy dostarczyć jej zboża. Poza tem obie strony miały się zobowiązać do niezawierania dwustronnych układów z Rzeszą Niemiecką.

Znamiennem jest, że „Star”, zaopatrując swe doniesienie dopiskiem: „Od specjalnego korespondenta”, nie określa bliżej miejsca działalności korespondenta, ani źródła skąd informacje te uzyskano.

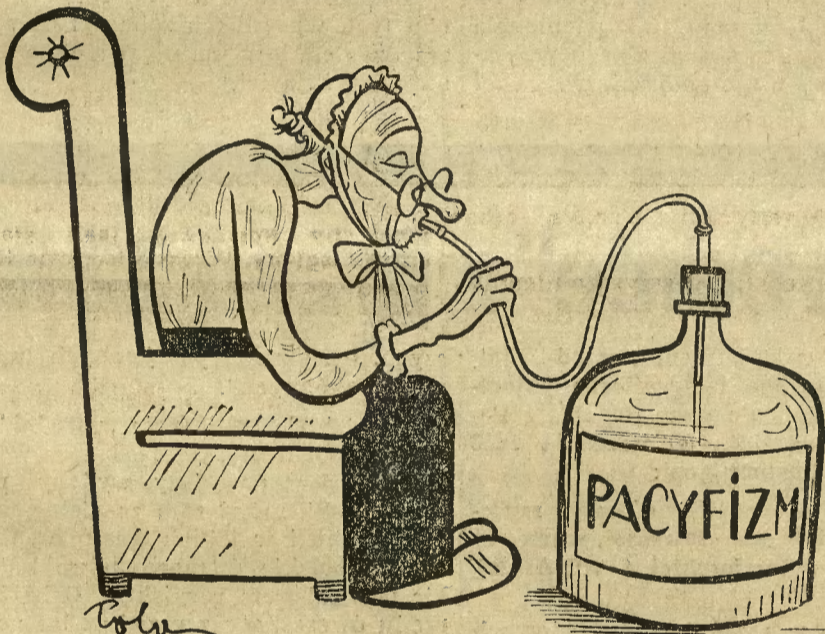
Francja udziela Sowiecom kredytów towarowych.

Moskwa, 20. 12. (PAT.) Agencja Tass podaje: Ogłoszono tekst protokołu handlowego francusko-sowieckiego, podpisanego 9 grudnia 34 r. przez komisarza ludowego dla spraw handlu zewnętrznego, Rosenholza i francuskiego ministra przemysłu i handlu, w wyniku rokowań przeprowadzonych między nimi, wyłączenie w sprawach handlowych. Protokół ten przewiduje w czasie, możliwie jak najkrótszym, zakończenie rokowań przez zawarcie traktatu handlowego, oraz układ tego samego charakteru. W celu zawarcia takiego układu zbadano następujące kwestje, mogące służyć za podstawę układu:

- 1) przyznanie Związkowi sowieckiemu na rynku francuskim kredytów, których wysokość, termin i stopa procentowa ma być określona, i które winny być przyznane na odpowiednią ilość lat przy oprocentowaniu normalnem, ponieważ kredyty te użyte będą na pokrycie zamówień, udzielonych przemysłowcom francuskim w ciągu roku;
- 2) udzielenie eksporterom francuskim gwarancji kredytowych.

Jeżeli nowy układ handlowy nie będzie mógł być zawarty przed 1 stycznia 1935 r. układ z dnia 11 stycznia 1934 r. pozostanie w mocy w ciągu roku 1935, aż do zakończenia rokowań, które winny być doprowadzone do końca w czasie jak najkrótszym.

Pożywka babci Ligi

bez której babcia już by dawno wyciągnęła nogi.

Anastazja Drewnowska.

Czarna Gozina

Powieść.

(Ciąg dalszy).

Poeta spojrzal badawczo na drobną postać, owiniętą w kolorowe faldy japońskiego kimona. Z filigranowej figurki biło coś niecodziennie wyzywającego.

— O! Dokądże to — i bez małżonka?

— Nie wiem. Nie pytałam... Och, jaki pan komiczny z tą zdziwioną miną. Niech pan się nie szpeci. Jako naszemu przyjacielowi powiem panu... Rozchodzimy się.

— Nie... Pani żartuje.

— W takim razie to jest mój pierwszy udany żart. Pan wie, co on zrobił? — W błędnych oczach zagrały ognie gniewu, w głosie zadźwięczał niemily, ostrzy ton.

— Nie zgodził się zostać u pana Rittergolda i to na jakich warunkach! Ja urosiłam Rittergolda, żeby go zostawił... Pan wie, że zmienia całą administrację? — a ten: nie. U żyda nie zostanie! Tak. Dla mrzonek! Niech żona

zostanie bez dachu nad głową. Niech się świat wali byle on postawił na swoim! Tak! Do czego są zdolni mężczyźni! Rozumiem, żeby siebie poświęcał... Żonaty człowiek nie ma prawa... nie ma prawa... — Zachłysnęła się. — To jest podłość. Powiedziałam mu w oczy. Wobec tego... Nie, to nie.

— Co pani z sobą zrobi?

— Ja? — zaśmiała się przeraźliwie. Ja nie zmarnuję życia. Mam jeszcze przed sobą trochę młodości. Idjota!! Ha, tem gorzej dla niego. Ha, ha, ha! może mu jeszcze będę wdzięczna za te jego fanaberje. Ale... kiedy pomyślę, że przy jego boku strwoniłam najlepsze lata młodości... Ach! krzyczałabym w niebogłosey. Nie! Powetuję to sobie...

Amadeusz patrzył na nią w zamysleniu, skubiąc się po górnej wardze.

— Pani Izju, co za cel miało wyspanie Alwiczka? Czy on się której z was naraził?

W Izę jakby piorun strzelił. Zbladła, ale prędko się opamiętywując, odrzekła: — A, znalazł pan tę odezwe. Domyśliłam się. Nie, ja nie miałam do niego żadnej urazy. Ja tylko pomagałam Becie.

Zrobił minę wtajemniczonego.

— No, oczywiście. Dla przyjaźni dużo się robi.

Jasne oczy znów zagrały gniewem.

— I na przyjaźni się zawiodłam. Dopóki byłam potrzebna, pilam same słodycze... Teraz...

— Panna Beta nie boi się, że pani ją wyda! — wtrącił szybko poeta.

— Skądże? Samabym jeszcze gorzej wpadła. Ale mniejsza z tem. Teraz mi na niej nie zależy.

Amadeusz zaczął się śmiać.

— Pomyśleć tylko, pani Izju, jaki ja byłem zazdrosny o Alwiczka... Pamięta pani moje zwierzenia? Teraz mi chłopca żal...

— Mnie wcale nie żal — fuknęła, przypomniawszy sobie minione urazy. — Także idjota! Nędzarz, emeryt — mógł się z nią ożenić... To samo, co mój mąż. Idealy! Zapłacił za idealy.

Poeta namyślał się, suwając ręką po łysinie. Nie chciał pytać wprost.

— Zapłacił. A myślałem, że się w niej zakochał. Sprytna kobieta: obmyśliła wszystko nadzwyczajnie. Począwszy od aresztowania... Ja wszystko wiem, ale jestem dyskretny.

Iza wpadła.

— Cośmy miały strachu z temi odezwaniami. Dobralam się do biurka męża... Co ja opowiadałam? — przerwała sobie z nagłem przerażeniem.

— Wiem wszystko — powtórzył spokojnie. — Wiem, że pani podrzuciła odezwy w jego pokoju. Ach, kobiety, kobiety! On zawił tem, że nie uwielbiał. Ja — odwrotnie. Jestem w niełasce, tak jak pani.

— Co pan z sobą robi? (Zdjęła ją nagle chęć ofiarować mu swoją protekcję, ale ugryzła się w porę w język).

— Ja? Pójdę w świat.

Zaśmiała się złośliwie, bez ceremonji.

— Pan i świat! Nie wiem, jak pan sobie da radę. Biedny! Żal mi pana. Czy pan prędko stąd wyjeżdża?

Lubiła go. Wogóle był ulubieńcem kobiet, choć rzadko która traktowała go na serjo... Wycalował po rękach, mówił komplementy, ofiarowywał wierszyki, asystował, pośredniczył...

— Jeszcze nie wiem. Jeżeli mnie za proszą na wesele...

— Może Rittergold zazdrosny? — pisała Komorska i dostała ataku śmiechu.

Amadeusz wyszedł obrażony, lecz zaraz za progiem myśli jego poniosły się ku innym sprawom. Poszedł poprosić o auto i pojechał do Ziemobieców.

Von Rittergold przyjął go we wspólnym gabinecie, urządzonym ze wschodnim przepychem.

— Co mi pan powiesz?

— Ja, w ważnej sprawie, panie dyrektorze...

Wyjął portfel, a z portfela starannie złożoną odezwe

Nastąpiły szczegółowe wyjaśnienia. Rittergold zachował zimną krew. W jego władczej twarzy nie drgnęła nawet olimpijska brew. Co myślał, trudno było dociec. Może się nawet nie zdziwił. Wszak żył zakulisowem życiem, ukazując światu li tylko grubo polacyany fronton.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z Rady Miejskiej.

W rekordowym czasie uchwalono dodatki komunalne do podatków państwowych.

Porządek dzienny wczorajszego posiedzenia Rady Miejskiej obejmował głównie sprawy podatkowe, z którymi załatwiono się niezwykle szybko. Prezydent Barciszewski punktualnie, jak zwykle, o godz. 6.30 po poł. zajął jawnie posiedzenie Rady Miejskiej.

Pierwszy punkt porządku dziennego — uchwalenie pobierania dodatku komunalnego do państwowego podatku przemysłowego na rok 1935 odłożono do następnego posiedzenia Rady Miejskiej, które odbędzie się w przyszłym tygodniu krótko po świętach. Radny Woda referował sprawę pobierania na rok 1935 dodatku komunalnego do państwowego podatku gruntowego w wysokości 100 procent. Dodatek komunalny uchwalono.

Następnie referował radny Balwiński sprawę pobierania na rok 1935 dodatku komunalnego do państwowego podatku od placów niezabudowanych i od gruntów o charakterze budowlanym w wysokości 100%, według zasad podatku państwowego. Wniosek ten również przeszedł większością głosów. W końcu radny Jaworski referował sprawę wymiaru i poboru na rok 1935 dodatku komunalnego do państwowego podat-

ku dochodowego w następującej wysokości: Według skali art. 23 ustawy o państw. podatku dochodowym przy dochodzie podatkowym ponad 1.500 zł do 24.000 zł — 4% dochodu; przy dochodzie podatk. ponad 24.000 zł do 88.000 zł — 4,5% dochodu; przy dochodzie podatk. ponad 88.000 zł — 5% dochodu.

Według skali art. 111 ustawy o państw. podatku dochodowym 3% dochodu, poczynając do 15-go stopnia tej skali.

Wniosek przeszedł bez sprzeciwu większością głosów.

Poza sprawami podatkowymi znalazła się na porządku dziennym sprawa zmiany godzin otwierania i zamykania składów spożywczych, referowana przez radnego Balwińskiego. Rada Miejska zgodnie z postulatami drobnego kupiectwa i piekarzy uchwaliła, że składki spożywcze mogą być otwarte w dniu powszednim od godz. 6.30 do 18.30 bez względu na porę roku, zaś w okresie przedświątecznym od godz. 7—19.

Po dwudziestu minutach obrad prezydent Barciszewski zamknął jawnie posiedzenie. Na posiedzeniu niejawnym załatwiono sprawy drobniejsze.

Bydgoszcz a armia.

62 pułk piechoty ofiarował miastu Bydgoszczy swą odznakę pułkową.

W dniu wczorajszym w południe odbyła się w ratuszu, w gabinecie Prezydenta miasta p. L. Barciszewskiego ceremonia wręczenia miastu odznaki pułkowej 62 Bydgoskiego Pułku Piechoty, będąca wyrazem serdecznych stosunków, jakie łączą miasto z pułkiem bydgoskim od pamiętnej chwili objęcia Bydgoszczy w posiadanie przez wojska polskie w dniu 20 stycznia 1920 roku. W akcie tym uczestniczyli dowódca pułku ptk. dypl. Władysław Powierza w asyście swego adjutanta kpt. Sujkowskiego, p. prezydent Barciszewski, wszyscy radcowie miejscy oraz p. dyr. Matuszewski.

Wręczając odznakę pułkową p. prezydentowi, przypomniał p. pułkownik Powierza pokrótce losy pułku, sformułowanego prawie wyłącznie z dzieci bydgoskich i jego chlubny udział w walkach o niepodleg-

łość i całość granic Państwa, stwierdzając przytem z satysfakcją, że pułk bydgoski korzystał od samego początku z różnych udogodnień ze strony miasta i cieszył się zawsze szczerą sympatią całego obywatelstwa. Jako widomy znak wzajemności tych serdecznych uczuć wręcza pułk miastu swą odznakę pułkową.

Dziękując p. pułkownikowi za to zaszczytne odznaczenie, podkreślił p. prezydent, że miasto uczyni i w przyszłości wszystko, co leży w granicach możliwości, aby pułk się dobrze czuł w garnizonie bydgoskim i żeby mu na niczem nie zbywało. W razie potrzeby kontakt ten będzie jeszcze ściślejszy, gdyż może nadejść chwila, kiedy wszyscy będziemy musieli stanąć w jednym szeregu dla obrony wspólnego dobra.

Tajemnicze zatrucie żony mechanika

Lekarze uratowali nieszczęśliwą od niechybnej śmierci.

(kj) Dyżurny lekarz pogotowia ratunkowego zaalarmowany został wczoraj nagłem wezwaniem telefonicznym:

— Stało się nieszczęście!... Z objawami zatrucia zachorowała żona mechanika Sławińskiego... Przyjeżdżajcie natychmiast... Adres: Kordeckiego 30...

W kilka minut później karetka sanitarna pędziła już na miejsce wezwania.

Okazało się, że 33-letnia Anna Sławińska zażyła większą ilość proszków nasennych. Stan zatrucia był dość poważny, to też lekarz zarzą-

dził natychmiastowe przewiezienie pacjentki do szpitala.

Mimo zastosowania radykalnego środka wy pompowania żołądka stan zdrowia Sławińskiej nie uległ żadnej poprawie, a nawet znacznie się pogorszył. Lekarze nie dali jednak za wygraną. Zaaplikowali chorej zastrzyki dożylnie i przeprowadzono troskliwą kurację.

Dziś nad ranem stan Sławińskiej poprawił się nieco. Jak nas informują, istnieje nadzieja utrzymania jej przy życiu. Według wszelkich przypuszczeń zachodzi wypadek samobójstwa na tle pewnych przeżyć osobistych desperatki.

Nieszczęśliwe wypadki podczas pracy

(kl) W fabryce okuć mebli przy ul. Zduny 15 zatrudniony był w charakterze pracownika 18-letni Stanisław Chrapkowski, zam. przy ul. Stepowej na Bielawkach. Wczoraj podczas pracy włożył on tak nieszczęśliwie prawą rękę pod sztacę, że doznał zmiążdżenia palców. Ranę go opatrzone w szpitalu.

Nieszczęśliwemu wypadkowi podczas pracy uległa wczoraj również 20-letnia Helena Kowalska, zatrudniona przy szyciu worków w firmie Świętosławskiego (Jagiellońska 40). W pewnej chwili igła maszynowa wbiła jej się w rękę, przesywając ją na wylot. I w tym wypadku opatrunku udzielił szpital miejski.

PROGRAM W KINACH NADEŚLANY:

ADRIA wyświetla dziś film p. t. „Przyjaciele i kochankowie” z Lili Damitą, Adolfem Menjou, Herbertem i in. Nadprogram świetne groteska „Kubuś w klubie zabijaków” i ciekawy tygodnik Paramount. Pocz. o 5.

APOLLO (ul. Krasieńskiego) dziś powtarza „Roszkosze małżeństwa” z Elizą Randolph. Nadprogram groteska kolorowa i tygodnik. Pocz. o 5.

BALTYK wyświetla film z Douglasem Fairbanksem p. t. „Żelazna maska” i „Dziewczę z krajiny burz”.

KRYSTAL. Dziś powtórzenie premjery w której przez życie bohaterki przechodzi trzech mężczyzn p. t. „Taniec miłości” z Jean Crawford. Nadprogram olbrzymi tygodnik. Pocz. o 5.

MARYSIENKA. Dziś i nadal wielki podwójny program: wzruszający dramat z życia „Niepotrzebne dziecko” i „Kobieta kameleon”. Pocz. o godz. 5.

MUZA, ul. Miedza nr. 4. Dziś i dni następne wielki rewelacyjny film z fenomenalnym Douglasem Fairbanksem p. t. „Robin Hovel” czyli „Książę Lasu”. Jako nadprogram arcywesoła komedia p. t. „Pechowy Jan”. Początek seansów o 5.

REWJA. Dziś „Na tropie złoczyńcy” i „Namiętni kochankowie”. Pocz. o 5.

DZIAŁ SPORTOWY

POLSKA NA JEDENASTYM MIEJSCU WŚRÓD MOCARSTW LEKKOATLETYCZNYCH CAŁEGO ŚWIATA.

Niemieckie pismo „Der Leichtathlet”, co roku, po zakończeniu sezonu, podaje dokładną listę 50-ciu najlepszych wyników lekkoatletycznych, osiągniętych na boiskach całego świata. Ta statystyka przeprowadzona jest z wyjątkową prostością sumiennością — wszystkie wyniki naszych zawodników, o których inni autorzy najczęściej wola zapominąć, są podane z zupełną ścisłością.

Na zakończenie długiej listy autor podaje klasyfikację wszystkich narodowości, licząc za pierwsze miejsce w każdej konkurencji 50 punktów, za drugie 49 punktów i t. d. Z wyjątkową jasnością wychodzi tu najaw supremacji Stanów Zjednoczonych, które wyprzedzają wielokrotnie swych następców — Finów i Niemców.

Polska, choć mowa tylko o wynikach mężczyzn, zajmuje na tej liście zaszczytne jedenaste miejsce wśród 35 narodowości. Te ostatnią klasyfikację podajemy w całości:

- 1) Ameryka 7544 pkt., 2) Finlandja 2492,
- 3) Niemcy 2122, 4) Szwecja 2072, 5) Japonja 1020,
- 6) Węgry 986, 7) Francja 645, 8) Norwegja 586,
- 9) Anglja 564, 10) Włochy 548, 11) Polska 361,
- 12) Australja 295, 13) Holandja 207,
- 14) Kanada 204, 15) Afryka Połudn. 204,
- 16) Danja 165, 17) Czechy 162, 18) Brazylja 157,
- 19) Nowa Zelandja 153, 20) Grecja 152,
- 21) Estonia 148, 22) Austria (nasi pogromcy!) 138,
- 23) Irlandja 127, 24) Indie 109,
- 25) Szwajcjarja 95, 26) Filipiny 81, 27) Rosja 72,
- 28) Jugosławja 63, 29) Łotwa 46, 30) Argentyna 33,
- 31) Meksyk 33, 32) Belgja 29,

Dla odstraszenia zastrzelili złodzieja leśnego.

Chełmno, 21. 12. (tel. wł.). Podczas obławy w lesie państwowym w Czemielewie, natknął się uczeń leśny G. na złodzieja przy kradzieży drzewa. Na wezwanie leśniczego, złodzieje (gdź było ich więcej) zareagowali w sposób zaczepny, odgrajając się sekatem kijami. Uczeń leśniczy G. zauważywszy groźną postawę napastników, w obronie własnej zmuszony był użyć broni palnej. Przyczem postrzelony został jeden z sprawców, niejaki Kuligowski Jan, z zawodu ro-

botnik (miejsca zamieszkania nie można było narazie ustalić), który śmiertelnie raniony zmarł na miejscu. W sprawie tej władze policyjne prowadzą energiczne dochodzenia.

Śmiały napad rabunkowy na szosie pod Bydgoszczą.

Onegdaj w południe, na szosie Bydgoszcz — Inowrocław zostali napađnięci przez dwóch nieznanymi osobnikami woźnica Mietz Reinhold i inkasent Böck Heinz z firmy Gross w Bydgoszczy.

Napastnicy zatrzymali konie, przeszukali wóz i zabrali inkasentowi torbę, w której, na szczęście, były tylko rachunki i kwity. Po dokonaniu napadu bandyci zbiegli w nieznanym kierunku.

Zaalarmowana policja bydgoska zarządziła niezwłocznie pościg.

Nowe zarządy miejskie w b. Kongresówce.

Endecka Łódź, czerwony Piotrków.

W Łodzi odbyło się 20 bm. posiedzenie rady miejskiej, która dokonała wyboru nowego zarządu miasta. N prezydenta obrany został Stanisław Rymar, na wiceprezydentów Kazimierz Kowalski i Zygmunt Podgóski. Wybory te zostały dokonane głosami obozu narodowego przy wstrzymujących się od głosowania BB., socjalistów i mniejszości.

W Sosnowcu prezydentem miasta wybrany został Józef Kaczkowski (BB), dotychczasowy prezydent Dąbrowy Górniczej; wiceprezydentem został Hugo Almstaedt.

W Dąbrowie Górniczej prezydentem został Mateusz Słowiak, radca ministerjalny.

W Piotrkowie na zebraniu rady miejskiej nie przybyło 22 radnych socjalistycznych, którzy stanowią większość, wobec czego przewodniczący posiedzenie zamknął. Komisarz rządu m. Piotrkowa Bujnicki nagle zaniemógł.

— W drugie święto Bożego Narodzenia każdy pragnie się zabawić. Chodzi tylko o to, jak i gdzie. Radzimy przejść się w drugie święto do „Strzelnicy”, gdzie zabawę urządza Chrz. Związek Pracowników Miejskich. Do tańca przygrać będzie doborowa orkiestra.

Podarunki pod znakiem "4711" sprawiają wielką radość

Podarki gwiazdkowe "4711" wywołują zawsze szczerze zadowolenie. Jest wśród nich znakomita woda kolońska "4711", są piękne kasetki i doskonale mydła, kremy, pudry i perfumy. Duży wybór — jednolity wysoki gatunek.

4711 Eau de Cologne

STATNIE WIADOMOSC

Warszawska elektrownia pod sekwestrem.

Sąd rozwiązał umowę między stolicą i francuskim kapitałem.

Warszawa, 21. 12. (Tel. wł.). Wczoraj sąd ogłosił wyrok w sprawie, dotyczącej sekwestru elektrowni warszawskiej, znajdującej się w posiadaniu Francuzów. Sąd rozwiązał stosunek umowy i to z winy towarzystwa. Sąd zdecydował zabezpieczyć pozew przez ustanowienie sekwestru całego przedsiębiorstwa, wraz z jego majątkiem ruchomym i wszystkimi materiałami, znajdującymi się na składach.

Zarządzenie swoje sąd bardzo obszerne umotywował, wskazując na niewłaściwą gospodarkę towarzystwa francuskiego w elektrowni.

Sekwestratorem sąd mianował b. ministra i długoletniego dyrektora tramwajów miejskich p. Kühna. (r)

Nadużycia w warszawskiej dyrekcji kolejowej.

Warszawa, 21. 12. (Tel. wł.). Od kilku dni obiegła prasę stołeczna pogłoska o nadużyciach w warszawskiej dyrekcji kolejowej. Pogłoska ta okazała się prawdziwą. Na pierwsze ślady nadużyć natrafiono w Łowiczu. Tam też udał się prokurator Wrzeszcz i inspektor kolejowy Marczewski. Śledztwo objęło nie tylko Łowicz, ale i inne miejscowości na terenie dyrekcji warszawskiej. Dokonano już szeregu aresztowań.

Jak słyhać, nadużycia te sięgają dużej sumy. Polegały one na znowie szeregu funkcjonariuszów kolejowych z osobami prywatnymi.

Ze względu na toczące się śledztwo szczegóły nie zostały ujawnione. Aresztowania trwają w dalszym ciągu. (r)

O przedświąteczne zaliczki dla urzędników państwowych

Warszawa, 21. 12. (Tel. wł.). Stow. Urzędników Państwowych zwróciło się do czynników rządowych o wypłacenie przed świątami zaliczki na pensje. W odpowiedzi na wniosek czynnik miarodajnie udzielił wyjaśnień prasie rządowej tej treści, że wydawanie podobnych zaliczek ma już swoje precedensy, a decyzja zależna jest od każdego poszczególnego ministra oddzielnie w stosunku do podległych mu urzędników.

Istnieje więc nadzieja, że prośba Stow. Urzędników Państwowych będzie uwzględniona w miarę możliwości każdego ministerstwa. (r)

Reformowanie ustroju Rzeszy Niemieckiej.

Berlin, 20. 12. (PAT). Dotychczasowy pruski minister sprawiedliwości dr. Frank mianowany został ministrem bez teki. W liście do ministra Franka kanclerz Hitler zaznacza, że przez zjednoczenie ministerstw sprawiedliwości Rzeszy i Prus i podporządkowanie im wydziałów sprawiedliwości w poszczególnych krajach, spełnione zostało zadanie scalenia tego resortu. W dalszym ciągu listu wyraża kanclerz Hitler podziękowanie dr. Frankowi za jego działalność na stanowisku komisarza Rzeszy.

Niema litości dla Zinowjewa.

Berlin, 21. 12. (PAT). Niemieckie biuro informacyjne donosi z Moskwy: Sekretarz generalny międzynarodówki komunistycznej, Manuilski oświadczył, że Zinowjew, Kamieniew, Sycow, ponoszą odpowiedzialność za mord na osobie Kirowa. Partja miała wzgląd dotychczas na ich zasługi, lecz obecnie nie będzie miała dla nich żadnej litości.

Straszliwe świątokradztwo.

Meksyk, 21. 12. (PAT). W Cuernavaca w stanie Morelo, nieznanymi sprawcy zniszczyli słynną statuę Matki Boskiej gwatemalskiej, pochodzącą z r. 1772. Ludność jest ogromnie wzburzona, gdyż Matka Boska Gwatemalska czczona była jako opiekunka Meksyku. Do miasta napływają ciągle tłumy ludności. W celu zapobieżenia zjawiskom, policja została wzmocniona przez oddziały wojskowe. Po mieście krążą patroli.

Ratyfikacja układu węglowego

London, 21. 12. (PAT). Centralna rada właścicieli kopalń węgla ratyfikowała angielsko-polski układ handlowy.

— Związek Weteranów Powstań Narodowych R. P. z roku 1914-19 Koło Bydgoszcz. Podaje się do wiadomości członkom, że główna komisja weryfikacyjna nadała miano weterana następującym członkom oraz dyplomy otrzymali pp.: Kędzierski Ludwik, Janiak Jan, Antczak Stan., Ksyci Stan., Biskup Józef, Grzenia Franciszek, Lewandowski Stan., Budziak Wojciech, Jakubiak Andrzej, Kotyński Stan., Ciszewski Wład., Eichstaedt Jan, Jakubowski Wacław, Mikołajczak Józef, Krzemieński Jan, Marchwiński Franciszek, Michałowski Wawrzyniec, Adamski Feliks, Kamiński Jan, Frelichowski Leon, Gładyszewski Stefan, Jakubowski Feliks, Bartkowiak Józef, Jaworski Władysław, Burchardt Jan, Kwiatkowski Władysław, Lewandowski Feliks, Białkowski Wład., Golebiewski Antoni, Chojnacka Irena, Markowski Michał, Lewandowski Edmund, Konwiński Edmund, Niedzielski Antoni, Czerwiński Marjan, Krygowski Julian, Kucherski Franciszek, Michałczyk Stanisław, Frasz Bolesław, Lewandowski Edward, Jagodziński Józef, Haska Łukasz, Bachorz Walenty, Kranz Maksymilian, Antczak Fr., Kother Stan., Gosikiewicz Leon, Bem Wład., Chełmiński Zdz., Kawalek Michał, Andrzejczak Fr., Antczak Jan, Kazmierczak Wincenty, Machowski Wincenty.

Życia towarzystw.

Piątek, 21 grudnia.
Godz. 18,00 i 20,00: B. K. M. Lekcja oddziału I i kursistów w Domu Czeladzi.
Godz. 19,00: Koło Absolwentów Szkół Handlowych. Zebranie członków w sekretarjacie Koła.
Godz. 19,30: „Polonia” sekcja pań. Gimnastyka w sali Konarskiego. Wpisy nowych członkin w czasie ćwiczeń.

Sobota, 22 grudnia.
K. S. „Brdá”. Schadzka i trening sekcji ping-pong w Domu Czeladzi.

Całe Zagłębie Saary musi wrócić do Rzeszy, oświadcza min. Neurath.

Berlin, 21. 12. (PAT). Niemieckie Biuro Informacyjne podaje wywiad, udzielony przez ministra spraw zagranicznych von Neuratha korespondentowi „Messaggero”.

Minister oświadczył, że gdyby parę gmin Zagłębia Saary oddało głosy za status quo i gdyby w myśl tego głosowania utworzono państewko, liczące 1.000

Niedziela, 23 grudnia.
Godz. 16,00: Towarzystwo Oświatowe „Lech”. Obchód gwiazdkowy w sali „Starej Bydgoszczy”.

Kat. Tow. Robotników Polskich przy kościele św. Trójcy. Zebranie w niedzielę, 23. bm. w salce parafjalnej po niesporach. Z uwagi na bardzo ważne sprawy zarząd uprasza członków o liczne przybycie.

Gielda zbożowo-fowarowa w Bydgoszczy

Warunki: Handel hurtowy, parytet Bydgoszcz ładunki wagonowe, dostawa bieżąca, za 100 kg.

Notowania odbywają się we wszystkie dni powszednie.

Notowania z dnia 20 grudnia 1934 r.

	transakcyjna	orientacyjna
Zyto 80 ton	od 15,50	15,50 — 15,75
Usposob. spokojne		
Pszemica eksportowa		16,00 — 16,50
Pszemica stand.		16,00 — 16,50
Usposob. spokojne		
Jęczm. brow.		21,00 — 21,50
Jęczm. jednolity		18,00 — 18,50
Jęczm. zbiorowy		16,50 — 17,00
Usposob. spokojne		
Owies 165 ton	od 15,20	15,25 — 15,50
	do 15,70	
Usposob. spokojne		
Mąka żyt. 55% wł. worka		23,00 — 23,75
Mąka żyt. 65% wł. worka		21,50 — 22,75
Mąka żyt. 55-70% wł. w.		17,00 — 17,75
M. żyt. razow. 95% wł. w.		18,50 — 18,75
M. żyt. pośl. 70% wł. w.		14,75 — 15,50

Usposob. spokojne

Mąka psz. I A. wł. w. . . . . 29,25 — 31,25
Mąka psz. I B. wł. w. . . . . 27,50 — 28,50
Mąka psz. I C. wł. w. . . . . 26,50 — 27,50
Mąka psz. I D. wł. w. . . . . 25,50 — 26,50
Mąka psz. I E. wł. w. . . . . 24,50 — 25,50
Mąka psz. II A. wł. w. . . . . 22,50 — 24,00
Mąka psz. II B. wł. w. . . . . 22,00 — 23,50
Mąka psz. II D. wł. w. . . . . 21,50 — 22,00
Mąka psz. II F. wł. w. . . . . 17,00 — 17,50
Mąka psz. III A. wł. w. . . . . 15,00 — 16,00
Mąka psz. III B. wł. w. . . . . 12,50 — 13,00
Mąka psz. razowa wł. w. . . . . 18,00 — 19,00

Usposob. spokojne

Usposob. spokojne

Usposob. spokojne

Usposob. spokojne

Usposob. spokojne

Usposob. spokojne

Otręby żytn. stand.	zł	10,50 — 11,00
Otręby psz. mial.	zł	10,25 — 10,75
Otręby pszenne śred.	zł	10,25 — 10,75
Otręby pszenne grube	zł	10,75 — 11,25
Otręby jęczmienne	zł	11,25 — 12,25
Rzepak zimowy bez worka	zł	39,00 — 41,00
Rzepak zimowy	zł	37,00 — 38,00
Mak niebieski	zł	34,00 — 38,00
Gorzycza	zł	43,00 — 46,00
Siemię lniane	zł	41,00 — 44,00
Wyka	zł	24,00 — 25,00
Groch polny	zł	28,00 — 31,00
Groch Wiktorja	zł	38,00 — 42,00

Bank Polski płacił w dniu 21. 12. 1934.

dolary amerykańskie	5,25
funtury szterlingów	26,02
franki szwajcarskie	171,08
franki francuskie	34,83
guldeny gdańskie	172,30
liry włoskie	45,20
florenty holenderskie	357,15

HULSTKAMP
NA KAŻDYM STOLE ŚWIĄTECZNYM
KONIAKI WÓDKI LIKIERY
POLECAMY UWAGĘ NASZE SPECJALNOŚCI:
LIKIER ŻOŁĄDKOWY
KONIAK **** JARZEBIAK

5 FLEURS POUFRE FORVIL

WONNY PYŁ PIĘCIU WYBRANYCH KWIATÓW

składa się na doskonały puder roślinny 5 Fleurs, Forvil. Miłki, dobrze przylega, nie szkodzi cerze, nadając jej świeżość i wdzięk młodzieńcy, a przytem posiada subtelny, naturalny i trwały zapach kwiatów.

5 FLEURS POUFRE FORVIL

CENTRALA OPTYCZNA ul. Gdańska 9
właściciel: St. Zakaszewski optyk-mechanik
Wszelkie artykuły optyczne w najlepszej jakości
Specjalność: Miękkie oprawy okularowe i binoklowe indywidualnie dostosowane do każdej twarzy.
Dział II.: Aparaty fotograficzne i przybory.
9772) Fachowa, sumienna obsługa.

SPRZEDAŻE

Kamienice
czynszowa z ogrodem, położoną przy frontach 2-eh ulic, najlepsze położenie Bydgoszczy, odnowione mieszkania; czynsz mieszkaniowy około 7.000,— zł; dochód stu procentowy, sprzeda właściciel. Oferty pod „S. 426” Biuro „Ogłoszeń, Dworcowa 54. (23751)

Trzylampowy
radjoodbiornik sieciowy na prąd stały z głośnikiem, selektywny, sprzedam za 120 zł. Zgłoszenia Libelta 10, mieszk. 5. (13482)

Sypialki
okazyjnie na sprzedaż. Stolarnia, ulica Gdańska 111. (23746)

KUPNA

Odkurzacz
220 volt kupię. Dworcowa 73/8. (13480)

POSADY WOLNE

Matrycowy
ślusarz poszukiwany przez Fabrykę Rowerów Toronow, Dworcowa 49. (13477)

POKOJE WOLNE

Pokój
umebłowany. Świętojańska 3-4. (13484)

DACH
NAD GŁOWĄ

MIEJSZKANIA WOLNE
W BYDGOSZCZY

Cena w tej rubryce i wiersz 50 gr.

1 pokojowe:
z kuchnią. Saperów 79.

Pokój
kuchnią wynajmę. Bronikowskiego 13. (23721)

Pokój
kuchnia do wynajęcia. Kujawska 128. (23730)

RÓŻNE

Ostrzegam
niniejszem każdego przed udzielaniem kredytu mojej żonie Elzie Brandt urodz. Schauer, gdyż za długi jej nie odpowiadam. Bydgoszcz, dnia 21 grudnia 1934 roku. Willi Brandt, ulica Malborska nr. 9. (13488)

Czytajcie
Dziennik Bydgoski!

W poniedziałek, dnia 24 grudnia 1934 r.
kasy nasze czynne będą
od godz. 9 do 11-ej
wyłącznie dla wykupu weksli.
Komunalna Kasa Oszczędności miasta Bydgoszczy
w Bydgoszczy.

Co darować?
Greya wyroby najodpowiedniejsze:
marcepan, pierniki, czekoladki,
strucle, babki świąt., sękacze, torty.
Dietwyszczona jakość, niskie ceny.
Tel. 212.

Licytacja.
W sobotę, 22 bm. od godz. 9-ej surzędawac będą na rzecz zainteresowanych w lokalu Gdańska 42 (skład) z upadłości pociągające przedmioty, jak (23750)
różne szkło, porcelane, srebro, różne obrazy artystyczne, pianino, fortepian i najróżniejsze meble itp.
Antoni Mroczyński
Gdańska 42
koncesjonowany aukcjonator.

Podarujcie
parasole
Największy wybór
po bardzo niskich cenach gwiazdkowych
znajdziesz w Fabryce Parasoli
WEISSIG, Gdańska 13

Karpie
sandacze żywe
szczupaki
i wszelkie inne ryby poleca
Leon Urbanowski
Targowica Miejska
Stolsko 1 i 2.
23741

Kafle
białe i kolorowe
Piece przenośne
najtaniej (19739)
O. Schöpfer
Bydgoszcz, ulica Zdany 9.
Oszczerswo
rzuczone na pana Jana Malaka zamieszkałego w Bydgoszczy, z załem cofam. (23707)
Franciszek Szrajda
Wierzebieln Królewski.
Za zgodność: Gierszewski sędzia polubowy.

SILNIKI DIESEL'A I NA GAZ SSANY — MASZYNY PAROWE — KOTŁY PAROWE — MASZYNY DLA WYROBÓW GUMOWYCH — URZĄDZENIA DLA CUKROWNI I RAFINERJI — URZĄDZENIA CHŁODNICZE — POMPY — KONSTRUKCJE ŻELAZNE — MOSTY

STOCZNIĄ GDAŃSKĄ
GDAŃSK. WERFTGASSE 4. TEL 23441
ADR. TEL.: STOCZNIĄ GDAŃSKĄ

PRZEDSTAWICIELSTWA W POLSCE:
NADINŻ. A. STOLAŁGIEWICZ, WARSZAWA, JASNA 11
NADINŻ. E. DOBOSZ, KATOWICE, STAWOWA 3/7.
INŻ. H. WEKER, POZNAŃ, UL. SŁOWACKIEGO 22
INŻ. T. ŚCIBOR, LWÓW, ULICA WIŚNIEWIECKICH 1
INŻ. J. KRZYMSKI, ŁÓDŹ, ULICA TRAUĞUTTA 9

SILNIKI ELEKTRYCZNE — TRANSFORMATORY — PRĄDNICE — TRANSFORMATORY DO SPAWANIA, MASZYNY I APARATY POMOCNICZE — DZWOŃY KOSCIELNE ZE SPECJALNEGO SPIŻU WSZYSTKICH WIELKOŚCI I RODZAJÓW DŹWIĘKU

Zakład optyczny Oskar Meyer
właśc. Jasińska i Zeller
założ. 1899 ulica Gdańska nr. 21 telef. 13-89
Sumienne wykonanie wszystkich okularów.
Fachowa i rzetelna obsługa. (23748)

Na święta
polecamy znane ze swej jakości nasze wyroby:
Zdrój Wielkopolski
Matusi
Koźlak
Porter
oraz lemoniady i wody.
Browar Bydgoski
Ustronie 7. Telefon 1608.

Naszych Szan. Czytelników
prosimy uprzejmie, przy zamówieniach i zakupach jakoteż przy podawaniu ofert na ogłoszenia podane w naszym piśmie, powoływać się zawsze na „Dziennik Bydgoski”.

Jeszcze dziś należy oddać drobne ogłoszenie do niedzielnego numeru „DZIENNIKA BYDGOSKIEGO” który ukazuje się w zwiększonym nakładzie.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr — jedno słowo
l, w, z, a — każde stanowi jedno słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia
Większe ogłoszenia wśród drobnych 50% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9.
Omyłki, które zasadniczo nie zmieniały treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy.

POLECENIA
Wina owocowe
dobre i tanie w wielkim wyborze, własny wyrób. Wilh. Weiss, Welniany Rynek 11. (23726)
Kolejarzom
kredyt. Plaszcze, ubrania, obuwie, towary krótkie. Warszawska 1. (13207)
Obrączki
ślubne, zegarki, biżuterja, naprawy starannie tania. Skoraczewski, Dworcowa 36. (23747)
SPRZEDAŻE
Dom (23727)
przy Gdańskiej, dochód 9600 przy wpłacie 20 000. Szuchiewicz, Dworcowa 2.
Plac
narożnikowy, oficyna, śródmieście, sprzedam tania. Wiadomość: gospodarz, Długosza 6. (23717)
Radjoaparaty
najkorzystniej. Krasieńskiego 4. (13478)
Akumulator
samochodowy tania. Adres wskaże Dziennik. 13487
Miedź
mosiądz, spiż stary na sprzedaż. Szymański, Toruń, Zeglarska 3. (23741)
Fortepian
czarny sprzedam tania. Florjana 9/3. (23630)
Radjoaparat
3 lampowy na prąd zmienny za 150 zł. sprzedam. Garbary 10, m. 1. (13472)
Patefon
walizkowy płytami tania sprzedam. Adres wskaże Dziennik. (23734)

Radjo (13478)
3 lampkowe nowoczesne tania na sprzedaż. Unji Lubelskiej 7, m. 4. (23681)
Koń (23718)
wóz 2 calowy, rower, radjo 4 lampowe, piec pokojowy przenośny, stół szachowy. Informacje: Królowej Jadwigi 19, m. 6.
Radjo (13470)
bateryjne i małego ratlerka sprzedam. Ad. Koltwita 21 — Bielawki.
Pianina
Pomorska 27—6. (13473)
Kanarki
Jasna 22. (23713)
Pies
rasowy, rudy, seter 6 miesięczny na sprzedaż. Telefon 93. (23703)

KUPNA
Kupię (23644)
maszynę do mereżki używaną. Adres Dziennik.
Kupię (23669)
i morgę we wsicościelnej w powiecie bydgoskim. Zgłoszenia pod „B. St.”
Łózczo
dziecięce metalowe w dobrym stanie. Oferty „Łózczo” filja Dzien. (13432)

POSADY WOLNE
Uwaga! (23714)
Dobry zarobek dla odprzedających. Garbary 17/5
Pomocnik
krawiecki potrzebny natychmiast. M. Andrzejewski, Szubin. (23728)
Zdolna
fryzjerka manikurzystka potrzebna zaraz. Gdynia 4, Chylońska 66. A. Witkowski. (23739)

Pomocnik (13486)
fryzjerski potrzebny z utrzymaniem. Adres wskaże Dziennik.
Bufetowy (23738)
z kaucją na towar 50) zł. zaraz potrzebny. Dziennik Bydgoski pod „Dzielną”.
Postuga
zaraz potrzebna. Grunwaldzka 60. (23736)
Postugaczka
młodsza uczciwa potrzebna. Pomorska 22 — 5. 13471
Piekarz
cukiernik zaraz. Żbikowska, Koronowo, Kościuszkowski. (13468)
Służąca
z dobrem gotowaniem od 1 stycznia potrzebna do restauracji. Wrocławska nr. 7. (23711)
Służąca
potrzebna zaraz. „Europa” Gdańska 10. (13479)
Fryzjerke
na stałą wypomóżkę z wysokim wynagrodzeniem poszukuję. Grunwaldzka 26. (23729)
Fryzjer (23732)
na stałe. Podgórną 17.
Kasjerka
do fryzjerni potrzebna. Sniadeckich 32. (13474)

Narzeczoncy
...cały pochłonięły myślą, jakim podarkiem najwięcej uraduje i rozpromieni Imarz narzeczonej na gmiązdkę — zupełnie zapomina o sobie. Gem mięszą niespodzianką będzie dla niego podarek, który łączy w sobie praktyczność, pożytek i przyjemność.
Wybór takiego podarku jest trudny dla pani, która nie czyta ogłoszenia w naszym piśmie.

Dwóch
uczni poszukuję zaraz. Smeja Leon, mistrz kolo-dziejski, Pruszcz, pow. Świecie. (23645)
Kucharka
dobra potrzebna zaraz. Gdańska 36, m. 5. (23723)
Gospośia
potrzebna zaraz. Długa 28, skład rzeźnicki. (23737)
Fryzjer (13481)
potrzebny. Świętojańska 16
Stolarzy (23743)
poszukuję. Zgłoszenia pi-smiennie z odpisem świa-dectw. Pierwszeństwo ma-ją stolarze, którzy pracow-ali przy masowych wy-robach drzewnych, jak ta-ce i t. d. Przemysł Drzewny Leon Duliński, Skarszewy (Pomorze).
Posady
Przedstawicielstwa
z branży towarów ko-lonjalno-spożywczych po-szukuję. Szerokie koła znajomości zapewniają licznych odbiorców. Łask. oferty do Dzien. Bydg. pod „J. K.” (23479)
Pianista
z repertuarem lub trio wolne. Zgłoszenia Dziennik Bydgoski Toruń. (23740)
Gospośini
młodsza, sumienna, pra-cowita, czysta, obeznana z wszelką pracą domową, szuka posady zaraz lub później. Oferty pod „Su-mienna C.” do admini-stracji.

DZIERŻAWY
Plac
kioskowy i na składnicę wydzierżawię. Grunwaldzka 186. (23725)
Piekarnia
przepisowa w biegu zaraz do wydzierżawienia. Oferty pod „Od zaraz”. (23735)
POKOJE WOLNE
Elegancko
umeblowany pokój zaraz do wynajęcia. Wileńska 12, m. 1. (23575)
Dwa
duże ładne próżne pokoje, używalność kuchni. Krasieńskiego 4—4. (13469)
POKOJU POSZUKUJĄ
2 pokoje
umeblowane poszukuję. Filja Dziennika „Poszu-kuje”. (13476)
ROŻNE
Nadzwyczajna
okazja! Tylko do 15-go stycznia 1935. Wielka Ilustrowana Encyklopedia Powszechna Gutenberga. 20 tomów, wydanie lepsze, na papierze bezdrzewnym w ozdobnej płóciennej oprawie, tylko w Księgarni Bydgoskiej N. Gieryna, Plac Teatralny, za 90 zł. (23724)
Która
szlachetna rodzina ofiaruje kompletnie podupa-dłej rodzinie stół i szafę względnie pierzynę. Łaskawe zgłoszenia pod „Nędza”. (23719)
Wspólniczki
do ogrodnictwa z gotówką 200 złotych poszukuję. Oferty Dziennik pod „Wspólniczki”. (23705)
Zaginął
wilk. Oddać wynagrodzeniem. Schwadtkę, Zbozowy Rynek 2. (13489)

WYBRAŁ MIEJSCE.

— Golebnik był pusty. A gdzieś przecież było trzeba psa ulokować.

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-lampowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drngiej i trzeciej stronie 1,20 zł. na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 lam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.